

GMK ÇALIŞTAY

E-Rapor

27 Nisan 2024

GMK

grafik tasarımcılar
meslek kuruluşu derneği

GMK ÇALIŞTAY E-RAPOR

Editör: Eda Sezgin

Tasarım: Furkan Şahin

Fotoğraf: Bekir Garip

Video: Burak Şişman

GMK Yayınları, Temmuz 2024

Bu e-rapor, 27 Nisan 2024'te İstanbul Planlama Ajansı Florya Kampüsü'nde gerçekleşen GMK Çalıştay kapsamında yayımlanmıştır.

Konsept ve Moderasyon: Furkan Şahin

Fotoğraf: Bekir Garip

Video: Burak Şişman

Afiş ve Sosyal Medya Gönderi Tasarımı: Vedat Özgümüş

GRAFİK TASARIMCILAR MESLEK KURULUŞU DERNEĞİ

Ortaklar Caddesi Bahçeler Sokak
No: 17/1 Gorbun Ap. Kat: 3 Daire: 4
Mecidiyeköy - İstanbul
T. 0212 267 27 58
info@gmk.org.tr
www.gmk.org.tr

DESTEKÇİLER

FUHA ❖

ÇALIŞTAY KATILIMCILARI

Neslihan Akbulut	Ahunur Büyükçakılcı	Emrah Doğru	Alev Güler	Büşra Karalı	Elçin Deniz Metin	Artun Sepken	Ali Tokalak	Davut Yücel
Naci Arslan	Onur Cantimur	Gülce Nur Ertopuz	Mustafa Güney	Elif Konuk	Begüm Aylin Önder	Dilan Serçe	Özgün Tükle	Ömer Yiğit Uzun
Sevde Biricik	Güvenç Ceviz	Aykut Genç	İsmail Anıl Güzeliş	Gonca Makbule Koyuncu	E. Betül Özel	Nazlı Sevim	Merve Yazıcı	Hacer Üreden
Zeynep Birol	Ali Emre Dağ	Hasan Gökçam	Atilla Karabay	Rauf Kösemen	Rumeysa Özuslu	Ayşe Tanış	Semiha Yıldırım	

İÇİNDEKİLER

03 Sunuş

04 Akış

06 Grup Çalışmaları

06 **Profesyonel Masası**
“İşi Sona Bırak, İyi Bitir”
Pijamalı Hasta

12 **Kamu Masası**
“Tasarımın Kapısı”
No: 657

21 **Akademi Masası**
“Düşün, Tasarla, Üret”
Akademik Kolektif Alan

31 **Öğrenci Masası**
“Yeni Dünyanın Cesur Tasarımcıları”
Yeni Cesur

38 **Öğrenci Masası**
“Bir Gün Biz de Üye Olacağız”
Üye Olmayanlar

44 Sonsöz

Bağımsız tasarımcılar, reklam ajansları ve tasarım stüdyolarının yaratıcı kadrolarından akademisyen ve öğrencilere geniş bir üye yelpazesine sahip GMK, 40 yılı aşkın süredir Türkiye’de grafik tasarımın gelişmesi, desteklenmesi, mesleki sorunların tespiti, bu sorunlara çözüm geliştirilmesi ve grafik tasarımcıların mesleki haklarının korunmasına ilişkin çalışmalarını sürdürüyor.

GMK’nın bu kapsamdaki çalışmalarından biri olan ve görsel iletişim tasarımı alanındaki güncel mesleki sorunları etraflıca tespit edip tartışma amacıyla düzenlediği GMK *Çalıştay Profesyonel, Akademi, Kamu Çalışanları ve Öğrenciler* olmak üzere beş grubun katılımı ve sınırlı kontenjanla gerçekleşti.

Mart ayında web sitemiz, bültenler ve sosyal medya hesaplarımız üzerinden GMK üyesi olma şartı aranmaksızın katılım çağrısında bulunduğumuz çalıştaya başvuru süreci 5 Nisan 2024’te tamamlandı. Ardından çalıştayın başlıca temalarını adayların başvuru formunda belirttikleri sorun ve önerilere göre gruplandırdık. Zaman ve mekânı verimli kullanmak amacıyla katılımcı sayısını, başvuru formlarında belirtilmiş her bir sorun ve önerinin çalıştayda ses bulmasına imkân verecek şekilde sınırlandırdık.

27 Nisan 2024 Cumartesi günü İstanbul Planlama Ajansı’nın Florya tesislerindeki özenli ev sahipliğiyle gerçekleştirdiğimiz GMK Çalıştay’da bir tema sınırlaması olmaksızın mesleğin güncel durumuna dair panoramik bir bakış yakalamayı amaçladık. Yedi oturumun gerçekleştiği, bütün bir güne yayılan etkinlikte meslekteki farklı kesimlerin deneyimleri ışığında Türkiye’de iletişim tasarımı alanındaki pratik ve işleyişleri irdeledik, eleştiri ve tespitler doğrultusunda geleceğe dönük etkili stratejiler için zemin oluşturabilecek çözüm önerilerini bir araya getirdik.

AKIŞ

10.00-11.00

I. Oturum

İlk oturum, GMK'nın bir meslek örgütü olarak amaçları, 40 yılı aşkın süregelen çalışmalarına ilişkin kısa bir sunuşun ardından bizi GMK Çalıştay'ı düzenlemeye götüren nedenler, çalıştayın amaç, yöntem ve işleyişine dair genel bilgilendirmeye devam etti.

11.15-12.30

II. Oturum

İkinci oturum, her gruptaki katılımcıların birbiriyle daha etkin biçimde çalışabilmesi, fikirlerini birbirlerine rahatça ifade edebilmeleri için tanışmaya ayrıldı. Katılımcı gruplar kendilerini ifade eden logo, motto ve grup isimlerini bu oturumda oluşturdu.

13.00-14.00

III. Oturum

Üçüncü oturum, çalıştayın meslekteki genel sorunların konuşulduğu, fikirlerin toplandığı bölümü oldu. Her gruba dile getirmek istedikleri sorunları en az üç başlık halinde toplamaları için zaman tanındı. Sorunların temel nedenleri ve anahtar kelimeleri belirlendi.

14.15-15.00

IV. Oturum

Dördüncü oturum, ortaya çıkan fikirlerin analiz edilip sentezlenmesine ayrıldı. Bir önceki oturumda belirlenen sorunlar ana başlıklar halinde bu bölümde irdelendi. Alt başlıklar halinde sorunlara ilişkin öneri ve çözümler tanımlandı ve sunum haline getirildi.

15.15-16.45

V. Oturum

Beşinci oturumda her katılımcı grup çözüm ve önerilerini oluşturdu. Bu çözüm ve önerilerin çizim, kolaj, illüstrasyon vb. görselleştirme çalışmaları yapıldı.

16.45-17.30

VI. Oturum

Altıncı oturumda sunum için her grup kendi sözcüsünü belirledi. Görsel ve metinlerle sunum akışına ilişkin hazırlık yapıldı. Gruplara sunumlarını diledikleri dijital yöntemle gerçekleştirebilecekleri alanlar oluşturuldu. Katılımcıların her birine katılım belgesi ve hediye kiti takdim edildi.

17.30-18.00

VII. Oturum

Çalıştayın yedinci ve son oturumunda her grup 10'ar dakikalık sunumlarını gerçekleştirdi. Sunum çıktıları kayıt altına alındı ve kapanış konuşmasıyla çalıştay sona erdi.

Emrah Doğru

Aykut Genç

İsmail Anıl Güzeliş

Atilla Karabay

Rauf Kösemen

Özgün Tükle

Davut Yücel

“İşİ Sona Bırak, İyİ Bitir”

Pijamalı Hasta

Zamanlama

- Düşünsel aşama, zamanlamaya dahil edilmiyor. Ortaya koyulan her değer bir yapım süresi olsa da toplum genelinde bu değer tasarıma ve tasarımcıya verilmiyor.

Bütçe

- “Taban fiyat” uygulamasına ihtiyacımız var.

İtibarsızlık

- Tasarım itibarlı, peki ya tasarımcı Tasarımcıların kamuoyuna açılıp daha medyatik olması lazım! Camiadaki “kahraman”ların önünü açalım, meşhur edelim!
- GMK'nın sektör dışına da konuşması lazım!
- Sendika lazım!

İklim Krizi

- Kâğıt tüketiminde hassasiyet!
- Müşterilerimizi ve markalarımızı dönüştürülmüş malzeme kullanımına teşvik etmeli!
- Sürdürülebilirliğin içselleştirilmesi lazım!

Reklam Ajansı vs. Tasarım Ofisi

- Reklam ajansları grafik tasarımı değersizleştiriyor.
- Reklam ajansları tasarım işlerini BTL (Çizgi Altı Reklam) olarak görüyor.
- Tasarım işleri reklam ajanslarından yeterli değeri görmüyor.

GMK ve Reklam Sektörü

- GMK'nın reklam ajansları ile ilişkisi güçlenmeli.
- *GMK Reklamlar* serisi gibi sunumlar artmalı
- GMK ile reklam sektörü ilişkisi iki taraf için de fayda sağlayıp Türkiye'de tasarım kalitesinin artışına önayak olabilir.

Yeni Nesil İçin Reklam Sektörü

- Çalışma şartları, barınma sorunu, ekonomik koşullar genç tasarımcıların reklam sektörünü tercih etmemelerine sebep oluyor.
- Konu yine itibar, dolayısıyla ekonomik temelli...

GMK Studio

- Meslek örgütü herkese aynı mesafede olmalı. Bu nedenle kendi bünyesinde dışarıya hizmet verecek bir ticari faaliyet yürütmemeli.
- *Mümkün değil!*

Temsiliyet Eksikliği

- Şarkıcılar, oyuncular gibi, tasarımcıların da menfaatini gözetecek menajerlere ihtiyacı var.

Mütevazı Olmayın!

- Yaptığımız işin değerini daha iyi ve etkili yansıtmalıyız.

Tasarım Eğitimi

- Tasarım eğitimi veren bölümlere İşletme, Ticaret, Ekonomi, Finans derslerinin seçmeli olarak eklenmeli.
- Farklı bölümlerden ders alma oranı artmalı.
- Akademinin sektör ve profesyonellerle teması önemli.
- Tasarımcılar, işin ekonomi yönetimi ve ücretlendirme konularında eksikler.
- Temel Sanat dersi, güzel sanat ve tasarım fakültelerinin 1. sınıflarında ortak ders olarak verilmeli.
- Eğitimde mühendis, mimar, malzeme mühendisi ve sosyal bilimler dokunuşuna da ihtiyaç var.

Müşteri Eğitimi

- Müşterilerin tasarım ve reklam bilgisi yetersiz.
- Müşteriler nitelikli eleman eksikliği için eğitim almalı.
- İyi tasarımın iş dünyası için faydası rasyonel düzeyde anlatılmalı.

Sendika

- “Çalışan” tasarımcıların sendika altında toplanması gerekiyor!

Neslihan Akbulut

Naci Arslan

Onur Cantimur

Alev Güler

Büşra Karalı

Elif Konuk

Ayşe Tanış

Semiha Yıldırım

Tasarımın Kapısı

No. 657

Özlük Hakları–İş Tanımı

- Kamu kurumlarında Teknik Hizmetler sınıfına atanan grafik tasarımcıların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda tanımı bulunmamaktadır. Bu nedenle grafik tasarımcılar, teknik hizmetler sınıfının maaş ve özlük haklarından yararlanamamaktadırlar.
- Kamu kurumlarında tasarımcılara ilişkin bir iş tanımı bulunmamakta, bu da tasarım süreçleri ve işleyişte sorunlara neden olmaktadır.

Brief–Sonsuz Revize

- Kamu kurumları içinde yer alan grafik tasarımcıların iş planmasında talep edilen tasarımlarla ilgili brief oluşturulmamaktadır.
- Hazırlanan tasarımlara sonsuz revize verilebilir düşüncesiyle hareket edilmektedir.

Çalışma Ortamı

- Grafik tasarım kadroları bulunan kurumlarda tasarımcıların ihtiyaç duyduğu demirbaşlarda eksikler olup giderilmeleri için yeterli ödenek verilmemektedir.
- Farklı eğitim, meslek ve yetkinliklere sahip kişiler aynı statüde çalışmaktadır.

Rayiç Bedel Sorunu

- Rekabet Kurulu, Sanayi Bakanlığı vs. kurumlarla görüşülmesi, oluşturulacak tasarımların taban fiyatlarının belirlenmesi gerekmektedir.

Mobbing Sorunu

- Kamu kurumlarında çalışan grafik tasarımcıların haklarını savunacak, haklar konusunun da onları bilgilendirecek sendikaların kurulması gerekmektedir.
- Her işte olduğu gibi çalışanlara uygulanan mobinglerin giderilmesi gerekmektedir.

Tasarımı Değersizleştirme

- Kurumlarda iş süreçlerini yöneten kişilerin tasarım süreçleri hakkında bilgi sahibi olmadıkları gözlenmektedir.
- Bilgi eksikliğinin oluşturduğu ortamda tasarımlar “acil iş” olarak görülüp basitleştirilmektedir.

Mesleki Gelişim–Yükselme

- Kurumlarda önem verilen eğitim süreçlerine, kurumlarda yer alan grafik tasarımcılar dahil edilememektedir.
- Tasarımcıların mesleki gelişimleri düşünülmemekte, kadroda yükselme durumları bulunmamaktadır.

Kamu Kurumlarında Çalışan Grafik Tasarımcıların Bilinmemesi

- Bizler de varız...

Kamu Kurumlarında Grafik Tasarım Sorunları

Grafik tasarım, iletişim ile güzel sanatlar alanları arasında çok özel bir konuma sahip olan; güzel sanatların temel kurallarının tasarım-iletişim teknolojileri prensipleriyle birleştirildiği; daha çok reklam, tanıtım, basın-yayın ve iletişim sektöründeki mecra ve medyalarda faaliyet gösteren; sanayi, endüstri, ticaret, turizm, eğitim, sağlık ve kültür gibi sektörlerin kalkınmasına hizmet eden; gelişmiş toplumlarda hemen hemen her sektörün ihtiyaç duyduğu bir meslektir.

Gelişmiş ülkelerde “grafik tasarım” bir meslektir. Bu mesleği yapan da “grafik tasarımcısı”dır. Kamuda ve özelde benzer bölümlerden mezun olanların aldıkları eğitimin derecesine, niteliğine bakılmaksızın tümü için “grafik sanatçısı” unvanı kullanılması ve yine kamuda ve özelde, “grafiker” kelimesiyle ilgili her ortamda yaşanan sorunlar ve şikâyetler, ilgili derneklerin haykırıları ve üniversitelerin grafik bölümü üst düzey yetkililerinin yıllardır yazdıkları makalelerine ve araştırmalarına konu olmuştur. Ayrıca her bakımdan, öğrencilerin de tez konusu hâline gelen “Grafiker mi, Grafik Sanatçısı mı?” sorusunun çözülmesi gerektiği durumu çok net ve açık olarak kendini göstermektedir.

İlgili devlet kamu mevzuatında ve özelde henüz tanımı olmayan ve değeri anlaşılmayan bu meslekte devamlı mağduriyetler yaşanmakta ve grafik sanatçıları, görmüş oldukları eğitimin, aldıkları diplomanın, vaat edilen sanatçılığın ne işe yaradığını, kandırıldıklarını ve emeklerinin sömürüldüğünü düşünmektedirler ve bu belirsizlikler sanat ruhunun körelmesine ve verimsizliğe de neden olmaktadır.

Grafik tasarımcı, her türlü tasarım programını bilmeye ihtiyacı olan ve güncel teknolojiyi kullanabilen, temelini kültür, bilim ve sanatın evrensel kurallarından alan, temel sanat eğitimi, fotoğraf, tipografi, teknik resim, estetik, sanat tarihi, çağdaş sanat, tasarım psikolojisi, sosyoloji, antropoloji ve sanat sosyolojisi, tasarım teorisi ve yöntemleri ile grafik-tasarım uygulama tekniklerini bilen ve ruhunu, düşüncelerini mesleğine yansıtarak işini icra etmeye zorunlu bir kişiliktir.

Grafik tasarımcı mesleğini icra ederken her ne kadar teknik beceriye gereksinim duyarsa duysun, bunu tek başına kullandığında altyapı okunmaz ve işin niteliği ortadan kalkar. Marifet mesleği olan grafik tasarım sanatı, düşünceye ve tasarıma değer verilmeyen ortamlarda yeşermez, körelir.

Kamu Kurumlarında Grafik Tasarım Sorunları

Tüm dünya literatüründe de “Graphic Art” olarak geçen Grafik Sanatlar mesleğine ilişkin olarak Yüksek Öğretim Kurumu’nun müfredatında da bu mesleklerin özel olduğu ve Güzel Sanatlar Fakülteleri mezunlarının sanatçı olarak yetiştirildiği açıkça belirtilmektedir.

Buna rağmen halen kamuda Teknik Hizmetler sınıfında değerlendirilen lisans mezunu grafik tasarımcı (sanatkâr memur),

- Ek göstergeler bakımından: 657 DMK eki Ek Gösterge Cetveli’nin Teknik Hizmetler Sınıfı Bölümü’nde, kadroları bu sınıfta olan yüksek öğrenimli diğer personel arasında, (Menfi) yani statü ve özlük haklarından yoksun bırakılıp, önlisans mezunu Teknisyen veya Tekniker gibi değerlendirilmektedir.

- Özel hizmet tazminatı bakımından: Devlet memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar Eki Özel Hizmet Tazminatı Cetveli’nin Teknik Hizmetler Bölümü’nde, kadroları teknik hizmetler sınıfında bulunan ve fiilen görev yapanlardan mesleki yüksek öğrenimli diğer personel arasında, (Menfi) yani Teknisyen ve Tekniker gibi değerlendirilmektedir.
- Ek ödemeler bakımından: 375 Sayılı KHK ve Ek Ödeme Cetveli’nin, kadroları teknik hizmetler sınıfında yer alan personele ilişkin bölümünde, bu sınıfta yer alan diğer personel arasında, (Menfi) yani Teknisyen ve Tekniker gibi değerlendirilmektedir.

Çözüm Önerileri

Güzel sanatlar müfredatları gereği “Sanatçı” olarak yetiştirilen Grafik Bölümü lisans mezunlarına, başta kamuda olmak üzere “Grafik Sanatçısı”, “Tasarım Yönetmeni”, “Grafik Tasarımcı” (sanatkâr memur), “Sanat Yönetmeni” veya “Tasarım Danışmanı” unvanlarından birinin verilmesinin sağlanması ve diğer özlük hakları bakımından da aşağıdaki talebimizin yerine getirilmesi anayasamızın “ölçülülük” ilkesine göre de yerinde olacaktır:

- 17/04/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Kararı Ek (I) sayılı “İş Güçlüğü, İş Riski, Temininde Güçlük ve Mali Sorumluluk Zammı” Cetveli’nin (B) Teknik Hizmetler Bölümü’nün 2. sırasında yer alan “Şehir Plancısı” ibaresinden sonra gelmek üzere “Grafik Sanatçısı (Tasarım Yönetmeni)” ibaresinin eklenmesi.

- Aynı kararın EK (II) sayılı “Özel Hizmet Tazminatı” Cetveli Teknik Hizmetler Bölümü’nün
  1. sırasının (b) bendinde yer alan “Şehir Planlayıcısı” ibaresinden sonra gelmek üzere “Grafik Sanatçısı (Tasarım Yönetmeni)” ibaresinin eklenmesi.
  2. sırasının birinci cümlesinde yer alan “hizmet binaları dışında olmak şartıyla” ibaresinden sonra gelmek üzere “araştırma, mesleki fotoğraf ve video çekimi” ibaresinin eklenmesi.

Ahunur Büyükçakılcı (Öğr. Gör.)

Güvenç Ceviz (Dr. Öğr. Üyesi)

Gülce Nur Ertopuz (Arş. Gör.)

Mustafa Güney (Öğr. Gör.)

Gonca Makbule Koyuncu (Öğr. Gör.)

Begüm Aylin Önder (Doç. Dr.)

E. Betül Özel (Öğr. Gör.)

Ali Tokalak (Öğr. Gör.)

“Düşün, Tasarla, Üret”

Akademik Kolektif Alan

Eğitim: Sorunlar

- Yapay zekâ kullanımına yönelik eğitimin ve toplumsal farkındalığın eksikliği
- Kurum ve kuruluşların akademiyle yeterince bilgi paylaşmaması, eğitim alanının bu konuya gereken ilgiyi göstermemesi
- Üniversite öğrencisinin yabancı dil bakımından yetersiz olması, kendisini ve işlerini global düzeyde ifade etmede yetersiz kalması
- Açık öğretim fakültelerinde grafik tasarım eğitimi alınması
- Tasarımcılığın ve akademisyenliğin hem teknoloji hem de düşük ücret politikaları nedeniyle toplum nezdinde itibarını kaybediyor oluşu
- Akademisyenlerin birincil ihtiyaçlarından biri olan bilim ve sanat üretimi için teşvik yetersizliği
- Akademisyenlerin özellikle uygulama derslerinde yetersiz olması, güncel yazılımlara hâkimiyetin düşük olması, geleneksel eğitimin gelişmelerden uzak kalması
- Ders müfredatına üstü kapalı biçimlerde müdahale edilmesi

- Sektör profesyonellerinin ücret politikası, zaman yetersizliği gibi çeşitli nedenlerle akademik alanda yer alamaması
- Maaşların düşüklüğü ve dengesizliği
- Yapay zekâ kullanımının doğurduğu etik sorunlar
- Sınıf stüdyo/atölye sisteminin yetersizliği
- Birçok vakıf üniversitesine alana yönelik bilgi ve beceri kıstası olmadan öğrenci alınması, kontenjanların sektörün ihtiyacının üstünde olması
- Araştırma alanlarının oluşturulması için akademisyen ve öğrencilere sektörel destek ve teşvik sağlanmaması

Çözüm Önerileri

- Yurtdışı eğitiminde öncü ülkelerin model ve müfredatlarının incelenmesi
- Akademisyenlere nitelikli araştırma sürecinin programda ders saati olarak belirtilmesi
- Birincil motivasyonu bilim ve sanat üretmek olan akademisyenlerin maddi destek ihtiyacı sektör iş birliği ile desteklenmesi (AR-GE)
- Akademik ders yükünün azaltılması
- Akademik teşviklerin artırılması
- Öğrenci alımlarında matematik puanlarının ağırlığının artırılması
- İngilizce dil öğrenimine yönelik ders yükünün artırılması
- Aday öğrencinin ilgi ve becerilerine yönelik bir eleme yönteminin olması ve kontenjanların azaltılması
- Sınıf kapasitelerinin düşürülmesi
- Okullarda genel kültür eksikliğini tamamlayacak danışmanlık derslerinin eklenmesi

- Akademisyen ve profesyonel tasarımcıların Türkçe kaynak ve medya üretmeleri konusunda teşvik edilmesi
- Müfredatlarda güncel yazılım ve yapay zekâ derslerine verilen önemin artması
- Yapay zekâ zirvesinin yapılması ve yaratıcı süreçlerin fayda sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi
- Yapay zekânın uygulama aracı olduğu ve yaratıcı sürece destek olduğunun anlatılması, akademik, öğrenci ve sektörel katılımcılarla bilgilendirmeye yönelik çalıştay ve toplantıların artırılması
- Akademi ve sektörde fikir üretimi öneminin vurgulanması için öncelikle sektörden profesyonellerin akademisyenlere fikir üretim süreçleriyle ilgili eğitim vermesi ve eğitimini tamamlayan akademisyenin derslerinde öğrencilerine bunu uygulaması

Sorunlar: Sektör

- Yapay zekâ kullanımına yönelik eğitimin ve toplumsal farkındalığın eksikliği
- Kurum ve kuruluşların akademiyle yeterince bilgi paylaşmaması
- Mezun öğrencilere açılan iş ilanlarında yeni başlayan pozisyonlar için azami 3–4 yıl tecrübe ve iş tanımına girmeyen kriterlerin aranması
- Yazılımların herkes tarafından erişilebilir olması ve mesleğin öneminin yeterince anlaşılamaması gibi durumlardan dolayı tasarım aracı kullanan kimselerin tasarım yapması
- Sektör profesyonellerinin ücret politikası, zaman yetersizliği gibi çeşitli nedenlerle akademik alanda yer alamaması
- Ücretsiz ek mesainin ve öğrenciler için ücretsiz stajın normalleştirilmesi
- Maaşların düşüklüğü ve dengesizliği
- Ajanslarda hızlı bir tasarımcı sirkülasyonunun oluşu
- Yapay zekâ kullanımının doğurduğu etik sorunlar

Çözüm Önerileri

- Araştırma alanlarının oluşturulması için sektör destek ve teşviklerinin oluşturulması
- Yıllık taban ücret politikası çalışmalarının yapılması
- Evden (home-office) ve freelance (serbest) çalışan tasarımcılar için iş-özel hayat dengesine saygı duyulması
- Eğitim kurumu ve işveren arasında farkındalık temelli işbirliği oluşturulması
- Tasarımın ticari işler dışındaki önemi konusunda eğitim verilmesi
- Yapay zekâ okuryazarlığı dersinin içeriğinin akademi ve sektör işbirliğiyle sağlanması, webinarların artırılması
- Proje ve teşvik imkânlarının yükseltilmesi için sektör desteği verilmesi
- AR-GE çalışmalarının artırılması
- İş ilanlarında ücret belirtilmesi ve iş ilanlarındaki kriterlerin meslek tanımını karşılaması

- Yetkinliğin nitelik ve nicelik açısından çoğaltılması için bu konunun ekonomisinin geliştirilmesi
- Akademik kadronun desteklenmesi için sektörün daha fazla destekte bulunması
- Öğrencilerinin farkındalıklarının artırılması için sektör-akademi işbirliklerinin artırılması
- Farklı paydaşların bir araya gelebileceği çalıştayların sayıca düzeltilmesi

Sorunlar: Motivasyon

- Üniversitelerde öğrencilerin derslere devamlılığının düşük olması
- Pandemi döneminde uzaktan eğitim alan öğrencilerin okula devamlılık sorunu
- Maaşların düşüklüğü ve dengesizliği
- Beyin göçü

Çözüm Önerileri

- Grafik tasarım bölümünü kazanan öğrencilere sorumluluk verme, farkındalık yaratma ve eğitim kalitesini artırma hedefiyle eğitim-öğretim döneminin minimum ilk bir ayında alanla ilgili mesleki ve akademik oryantasyon verilmesi
- Ders içerik ve yöntemlerinin güncellenmesi açısından eğitimcinin konfor alanından çıkmaya ve gelişmeye açık olması
- Gerekli teknolojik altyapının ve desteğin üniversite tarafından sağlanması
- Akademik kadroyu destekleyecek ve motivasyonu artıracak faaliyetlere yönelik teşviklerin geliştirilmesi
- Akademik personele güncel ve etkili iletişim eğitimi verilmesi

Sorunlar: Altyapı ve Tedarik

- Akademik destek ve iş birliği
- Kaynak yetersizliği

Çözüm Önerileri

- Teknolojiye erişim ve altyapı yetersizliklerinin giderilmesi konusunda kurum ve kuruluşların akademiye maddi destek vermesi
- Atölye çalışmalarının meslek profesyonellerince desteklenmesi
- Yapılan bilimsel araştırmaların uygulama süreçlerinde tedarik sorununun çözülmesi

Sevde Biricik

Ali Emre Dağ

Hasan Gökçam

Elçin Deniz Metin

Dilan Serçe

Hacer Üreden

“Yeni Dünyanın Cesur Tasarımcıları”

Yeni Cesur

Yetenek sınavının kaldırılması

Yetenek sınavı, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2019'da nedeni belirsiz biçimde kaldırıldı. Buna bağlı olarak

- Güzel sanatlar ve meslek liselerinin değerinin azalması
- Öğrenci kalitesinde düşüş yaşanması
- Niteliksiz mezun tasarımcıların artması

Çözüm Önerileri

- Meslek yüksekokullarına yönlendirme yapılması
- Yetenek sınavlarının, eğitimcilerin yanı sıra sektörde önde gelen kişiler tarafından cesurca desteklenmesi ve korunması

Telif hakkı konusunda yetersiz bilgi ve farkındalık

- Tasarımcıların kendi eserlerini koruyamaması
- Sektöre yeni girenlerin çalıştıkları şirkete karşı problem yaratması
- Tasarımcıların eserlerinin kullanımı konusunda duyduğu korku ve saygınlık kaybı

Çözüm Önerileri

- Tasarım eğitimi müfredatına telif hakkı dersinin eklenmesi
- GMK gibi derneklerin bu konu hakkında raporlar yayımlaması

Stajyerlik

- Stajyerlerin niteliksiz eğitim görmesi
- İşverenlerin stajyerden verim alamaması

Çözüm Önerileri

- İş planının dışına çıkılmaması
- Tasarımcının haklarının yasal yollarla korunması

“Her şeyci” Tasarımcı

- Tasarımcının her konuda bilgi ve yetenek sahibi olmasının beklenmesi
- Tasarımcıya fazla iş yüklenmesi

Çözüm Önerileri

- İşe giriş aşamasında tasarımcının sorumluluklarının belirlenmesi ve iş süresince bu sorumlukların dışına çıkılmaması
- Çalıştığı şirkette tasarımcının yasal haklarının korunması

Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşmesi

- Üniversite öğrencilerinin sosyalleşebileceği sosyal medya platformlarının yetersiz olması
- Üniversite öğrencilerinin yeteneklerini geliştirebileceği etkinliklerin yetersiz kalması

Çözüm Önerileri

- Medya sektöründeki öğrencileri bir araya toplayabilecek sosyal medya gruplarının kurulması

- Atölye ve seminer gibi etkinliklerin daha sık yapılması

Ödüllü İşler Hakkında Yetersiz Açıklama

- Ödül alan tasarımcıların eserleriyle ilgili açıklamaların yetersizliği

Çözüm Önerisi

- Yarışmayı yapan kurumun kazanan eseri hangi kriterlere göre belirlediğine dair açıklama yapması ve işin yapım aşamasına dair eser sahibinin anlatımının paylaşılması

Grafik Tasarımda Sürdürülebilirlik Eğitimi

- Türkiye'deki üniversitelerin tasarım fakültelerindeki grafik tasarım bölümü ders müfredatlarında çevresel sürdürülebilirlik konusuna yeterince yer verilmemesi

Çözüm Önerileri

- Çevresel sürdürülebilirlik konusunu grafik tasarım eğitimine dahil etmek amacıyla müfredata grafik üretim yöntemleri dersi eklenebilir.
- Lisans öğrencilerine çevresel sürdürülebilirlik konusunda rehberlik etmesi amacıyla ilkeler ve el kitapçıkları hazırlanabilir.

Revize

- Tasarım sektöründeki revizyon sorunları: iletişim, beklentiler, planlama, trendler, teknik sorunlar, maliyet, zaman, karar alma, müşteri memnuniyeti ve karmaşıklık gibi çeşitli faktörler

Çözüm Önerisi

- Revizyon sorunlarını azaltmanın anahtarı, başlangıçta net iletişim, belirlenmiş beklentiler, sağlam planlama ve müşteri memnuniyetini ön planda tutarak tasarım sürecini yönetmektir.

Ek Öneriler

- GMK'nın taban fiyat listesi çalışmalarını yeniden gündeme alması
- Grafik tasarım eğitimine ilişkin problemlerin çözümü için bu ve bundan sonraki çalıştay raporlarının üniversitelerin bölüm başkanlarına iletilmesi

Zeynep Birol

Rumeysa Özuslu

Artun Sepken

Nazlı Sevim

Ömer Yiğit Uzun

“Bir Gün Biz de Üye Olacağız”

Üye Olmayanlar

Freelance çalışmaya başlamak isteyenlerin rehber ve kaynak eksikliği yaşamaları**Çözüm Önerisi**

- Bu alanda çalışan kişi ve kuruluşların bir platform altında kaynak oluşturması ve rehberlik etmesi

Grafik tasarımcılar sanatçı olarak değerlendirilmeli mi?**Çözüm Önerisi**

- Grafik tasarım ayrı bir sanat dalı olarak, kendi içinde bir disiplin olarak değerlendirilmeli

Üniversitelerde grafik tasarım alanında öğrenci topluluğu yetersizliği**Çözüm Önerisi**

- GMK çatısı altında öğrenci yapılanması, örgütlenme yürütülmesi ve temsilci seçilmesi

Müşteri ve tasarımcı arasında iletişimsizlik sorunu**Çözüm Önerisi**

- Yasal hakların güvenliği ve arabuluculuğu sağlamak için bir kanal kurulabilir.

Sivil toplum kuruluş ve hareketlerinde tasarımcı yetersizliği**Çözüm Önerisi**

- Okullarda ve tasarım kuruluşlarında bu tip örgütlenmelere teşvik programının oluşturulması ve sosyal dayanışmaya desteğin artırılması

Üniversitelerde tasarım bölümlerindeki tanıtım eksikliği**Çözüm Önerisi**

- Üniversiteler, ajanslar ve GMK ile bağlantılarını artırarak bölüm tanıtımları yapabilirler.

Tasarım alanında kendini geliştirmek isteyenlerin danışabileceği bir kişi veya platform olmaması

Çözüm Önerisi

- GMK, öğrenciler ve mentorlar arasında köprü olup usta-çırak ilişkisinin kurulmasını sağlayabilir.

Tasarımda alıntının yarattığı etik sorunlar

Çözüm Önerisi

- Öğrenim hayatında pratik yapılması amacıyla alıntı kullanımı uygunken profesyonel hayata geçildiğinde yasal prosedürlere dikkat edilmesi gerekir.

Tasarımla alakası bulunmayan kişilerin tasarımlarda söz sahibi olması

Üniversitelerde ve tasarımla ilgili eğitim kurumlarında estetik üzerine eğitim verilmemesi, bitirme projelerinin estetikten yoksun olarak tamamlanmasına izin verilmesi ve estetik algısına yetersiz kişilerin bu bölümlerde akademisyen/öğretim üyesi olabilmesi

Nasıl iş bulacağız?

27 Nisan 2024'te gerçekleştirdiğimiz bu çalıştay, belli periyotlarda düzenlenecek bir GMK Çalıştay dizisinin ilki olarak kurgulandı. Önümüzdeki çalıştayın çağrısını da yine web sitemiz, bültenler ve sosyal medya hesaplarımız üzerinden yapacağız.

GMK olarak herhangi bir konu kısıtlaması koymadığımız bu ilk çalıştayda mesleğin eğitimden profesyonel çalışmaya dek farklı ayaklarında güncel bir manzara yakalayabilmeyi amaçladık. Sektörel, mesleki ve akademik alanda nelerin sorun olarak görüldüğüne, mevcut ihtiyaçlara ve yetersizliklere, çözüm anlayışlarına, önerilere ve tabii GMK'nın bir meslek örgütü olarak nasıl alımlandığına da bakmak istedik. Bu çalıştaydan edindiğimiz bilgi ve deneyim, Yönetim Kurulu'nun önümüzdeki çalışmaları açısından da besleyici ve yönlendirici bir kaynak niteliği taşıyor. Önümüzdeki süreçte belli bir temaya odaklı düzenleyeceğimiz ikinci çalıştayın verileri de elbette bu çalıştayda saklı.

GMK Çalıştay'ın gerçekleşmesinde katkı sağlayan tüm katılımcılara ve bizi mekânında ağırlayan İstanbul Planlama Ajansı'na teşekkürlerimizle...

GMK
Yönetim Kurulu
2023–2025

Zeynep Tonguç (Başkan)
Ferhat Meşhur (Başkan Yardımcısı)
Atilla Karabay (Genel Sekreter)
Emrah Doğru (Sayman)
Aykut Genç
Furkan Şahin
Melike Taşcıoğlu Vaughan
Osman Tülü
Başak Ürkmez

Yedek Üyeler

Ceyhun Akgün
Musa Çelik
Can Dağlı
Olgun Kaşıkçı
Zeynep Yıldırım

Denetleme Kurulu

Yeşim Demir Pröhl
Onur Gökalp
Volkan Ölmez

Yedek Üyeler

Ardan Ergüven
Ervin Esen
Didem Uraler

Dernek Sekreterleri

Nazlı Küçükahmetoğlu
Sena Yüksel

GMK

grafik tasarımcılar
meslek kuruluşu derneği